

Datum

2023-09-05

Adress

205 80 Malmö

Diarienummer

HVO-2023-3088

Förslag till yttrande

Till

Kommunstyrelsen

Remiss om uppdrag att möjliggöra bättre tillgång till hälso- och sjukvård i hela landet genom främjande av etablering i glesbygd (Ds 2023:23)**STK-2023-1041****Sammanfattning**

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden yttrar sig kring remissen om uppdrag att möjliggöra bättre tillgång till hälso- och sjukvård i hela landet genom främjande av etablering i glesbygd (Ds 2023:23). Utredningens syfte är att genom ett flerdelat direktiv underlätta för mindre hälso- och vårdföretag att bedriva vård i gles befolkade områden. Utredningen föreslår en rad författningsändringar, bland annat avseende upphandling av hälso- och sjukvårdstjänster, översyn av ersättningssystem och statlig översyn av kompetensförsörjning. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden yttrar sig i frågan om att främja fler mindre aktörer. Nämnden kan konstatera att det i en urban kontext så som Malmö hade riskerat att skapa sämre förutsättningar för patient samt för den kommunala primärvården. Detta då samverkan med flertalet mindre aktörer skapar större administrativa och organisatoriska utmaningar. Nämnden tillstyrker däremot förslaget om att se över ersättningssystemen för de privata vårdgivarna, och tillstyrker även förslaget om statlig översyn av kompetensförsörjning samt av fler insatser för en mer jämlik vård.

Yttrande

Syftet med utredningen är att skapa förutsättningar genom regleringar för små vård- och omsorgsföretag att etablera sig i glesbygden. Eftersom utredningens förslag till författningsändringar blir nationella finner hälsa-, vård- och omsorgsnämnden det lämpligt att yttra sig kring delar av utredningen. Nämnden yttrar sig inte om förslag som enbart handlar om förslag som riktas mot den geografiska glesbygden, med tanke på Malmös urbana karaktär. Samtidigt kan utredningens förslag även påverka etablering av småskaliga vårdgivare i storstäder, i synnerhet de förslag som avser reglering av upphandlingsförfaranden. Utredningen föreslår att upphandlande myndigheter ska beakta och ta fram riktlinjer kring små hälso- och sjukvårdföretags möjligheter att delta i upphandlingar. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden påverkas indirekt av detta då regionen upphandlar aktörer som sedan samverkar och integreras i den kommunala primärvården.

Hälsa- vård och omsorgsnämndens målgrupp kräver en omfattande samverkan med regional hälso- och sjukvård för att tillgodose behoven hos nämndens målgrupp, varför ett större antal aktörer riskerar att skapa sämre förutsättningar för patienterna att få likvärdig och kvalitetssäkrad vård. I Malmö arbetar kommunalt anställda sjuksköterskor samt fysioterapeuter och arbetsterapeuter med ansvar för patienternas vårdplanering. Personalens

ansvarsområde är geografiskt, vilket innebär att patienterna inom det aktuella området kan ha valt ett stort antal olika vårdgivare. Ett större antal vårdgivare innebär för den enskilda personalen högre administrativ börda och samordnande utmaningar. Möjligheterna för sömlös vård bedöms därför försämrats med ett större antal möjliga vårdgivare i samma geografiska område. Således är hälsa-, vård- och omsorgsnämndens bedömning skild från utredningens, där ett större antal vårdgivare förväntas höja kvaliteten på vården för den enskilde. Mindre vårdgivare har enligt nämndens erfarenheter mindre insikt i den kommunala offentliga förvaltningen, samt i de avtal de är förpliktigade att följa. Detta innebär ett ökat ansvar för det offentliga systemet att integrera de nya vårdgivarna i rådande regelverk.

Utredningen utgår även från en premis där ett större antal vårdgivare för den enskilde att välja mellan med säkerhet ökar den enskildes upplevelse av vårdkvaliteten. Så som nämnts ovan skapas högre tryck på samordnande personal där möjligheten till sömlöshet för den enskilde patienten påverkas, varför även kvaliteten för den enskilde riskerar att påverkas av ett större antal vårdgivare.

Förslag

1.4.2.2 En statlig myndighet bör ges i uppdrag att utvärdera gällande ersättningssystem och ta fram nationella rekommendationer på området

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden tillstyrker förslaget. Genom att se över ersättningssystemen öppnas möjligheten för ny finansieringsmodell av primärvårdsinsatser generellt. Exempelvis kan de mobila team som finns i Malmö idag finansieras annorlunda. Dessa team består av läkare från regionen samt sjuksköterska från kommunen och används för att förflytta delar av vårdinsatserna närmare patienten, till patientens hem. Mobila team finansieras genom att enskilda vårdcentraler ansluter sig till avtal om mobil primärvård. Om en patients vårdcentral inte är ansluten till avtalet, har den enskilde patienten inte möjlighet att erbjudas hembesök via mobila team. Denna ersättningsmodell skapar således inte förutsättningar för att erbjuda jämlik kommunal vård till stadens medborgare eftersom de mindre vårdcentralerna sällan är anslutna till avtalet.

1.4.2.3 Regeringen bör överväga ökad statlig styrning inom ett antal centrala områden för kompetensförsörjningen

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden tillstyrker förslaget. Nämnden är positiv till att fler insatser för att ta tillvara specialistkompetens inleds, särskilt då kompetensförsörjning innebär en utmaning för nämndens verksamheter. Nämnden framhåller dock att det krävs ytterligare insatser av de privata vårdgivarna vad gäller fortbildning och kompetens. Ett exempel på detta kan vara ett utökat emottagande av studenter som gör sin VFU (verksamhetsförlagd utbildning).

Utredningens ambition att stärka det preventiva arbetet med hälsa tillstyrks av hälsa-, vård- och omsorgsnämnden. Ett omfattande preventivt arbete med hälsa främjar inte bara individens förmåga utan blir även en långsiktig investering i primärvården.

1.4.2.4 Regeringen bör överväga ytterligare åtgärder i syfte att främja tillgången till jämlik vård i gleset befolkade områden

Hälsa- vård- och omsorgsnämnden tillstyrker förslaget. I enlighet med reformen om god och nära vård så ska en nära primärvård utgöra huvudparten av patientens insatser. Nämnden ställer sig positiv till ett nationellt grepp för att förflytta vårdinsatserna närmare patienterna. Genom att skapa förutsättningar för patienten till egenvård kan användandet av resurser effektiviseras, såväl när det är långt mellan patient och vårdgivare som när det inte är det. Ett framgångsrikt exempel på detta är att tillhandahålla material för patienten att själv kontrollera sitt blodtryck och rapportera in digitalt till medicinsk personal. En nationell organisering av vården där ett flertal insatser görs för att främja jämlik vård oavsett individuella förutsättningar, gynnar såväl glesbygd som stad.

Ordförande

Anders Rubin

Förvaltningsdirektör

Sergio Garay